

Integrerad handlingsplan för Nykarleby

METACITY - VIRTUAL SOLUTIONS FOR REAL PEOPLE

13.10.2025

NYKARLEBY STAD | ÅBO AKADEMI

Integrerad handlingsplan för Nykarleby kommun

Sektion 1: Kontext, behov och vision

Tema: En digitaliseringsplan som knyter genomförandeplanerna till den kommunala strategin

Grunden i den integrerade handlingsplanen utgörs av stadens digitaliseringsplan som utarbetas parallellt med ett antal andra planer som på olika sätt bidrar till förverkligandet av den nya kommunstrategin Nykarleby 2040.

Målet med Nykarleby stads digitaliseringsplan är att staka ut vägen för hur digitala lösningar ska gynna stadens utveckling på olika sätt. Målet är att skapa en hållbar, effektiv och inkluderande stadsmiljö med hjälp av smart teknik och innovation, e-tjänster och digitala plattformar samt utbildning och kompetensutveckling. Genom att fokusera på dessa områden kan Nykarleby stad förbättra sin digitala närvaro, optimera resursanvändningen, förbättra infrastrukturen och stärka livskvaliteten och delaktigheten för invånarna.

IAP utgör i praktiken ett ramverk som fångar upp vissa aspekter av digitaliseringsstrategin och anger dess ambitioner och dess relation till de konkreta handlingsplaner som utarbetas parallellt inom olika områden. Fokus kommer att ligga på visualiseringen av planerna, dialogen med invånare och andra intressenter samt platsernas betydelse. Dessa är centrala delar av stads- och samhällsplaneringsprocessen, som i sin tur är det viktigaste utvecklingsinstrumentet för staden och påverkar andra sektorer.

Digitaliseringsplanen är en del av färdplanen för arbetet mot målen för 2040 och kommer i praktiken att utgöra ramen för de konkreta åtgärder som ska genomföras under resten av 2020-talet. Dessa åtgärder preciseras sedan i den regionala eller sektorsvisa planeringen, som vid behov kan uppdateras med kortare intervall. Digitaliseringen som delmål kommer att integreras med alla aktiviteter som planeras så att det inte blir en

separat eller påklustrad process utan är en del av planeringen från allra första början. I takt med att tekniken utvecklas snabbt måste implementeringen också vara smidig. Syftet med digitaliseringsplanen är att utveckla en digital verktygslåda inom den kommunala organisationen genom att inkludera medborgarna och uppmuntra till delaktighet.

Kommunstrategin som utgångspunkt

Den nyligen antagna kommunstrategiska strategin anger riktningen för utvecklingen med sikte på tillväxt och etablerar en ny slogan för staden: DRÖM STORT I EN SMÅSTAD. Strategins vision är 10 000 invånare år 2040. Vi vill sätta Nykarleby på kartan och vara en liten men stark aktör i en föränderlig värld. Strategiarbetet har sedan starten handlat om att inkludera och låta delaktighet prägla arbetet. Genom utvecklingsgrupper för byar och stadskärnor har strategiarbetet fått en tydlig helhetsbild av både nuläget och de utmaningar som väntar. Genom invånarenkäter och diskussionstillfällen har stadens ledning fått en viktig vägkarta, samtidigt som den politiska ledningen tillsammans med stadens ledande tjänstemän har kunnat fokusera en del av sitt arbete på prognostisering och scenarier.

Riktlinjerna för den strategiska arbetsprocessen uttrycks i planens uppdrag och strategiska mål:

Mission – så här når vi visionen:

- Genom en god och balanserad ekonomi
- Genom att arbeta tillsammans
- Genom smarta investeringar
- Genom en livskraftig image
- Genom en framtätsträvande utbildningssektor och ständig kompetensutveckling

STRATEGISKA MÅL 2040

STRATEGISKA INSTRUMENT 2040

Figur 1: Strategiska mål och instrument för 2040

Strategiska mål:

- Hållbarhet
- Livskraft och värderingar
- Deltagande
- Välbefinnande
- Här föds drömmar - Byarna som resurs
- Stadskärnan - Puls, kultur och kommers

Strategiska instrument:

- En ekonomi i balans
- Att arbeta tillsammans
- Smarta investeringar
- Livskraftig image
- Kompetens och framtidssträvan

Kommunstrategin drar upp en spelplan för hur stadens beslut och åtgärder ska riktas för att nå de uppsatta målen: För att kunna arbeta mot en vision krävs också en medvetenhet och en insikt i hur spelplanen för Nykarleby stad ser ut. En analys av omvärlden och nuläget är nödvändig för att veta hur det faktiska framtida arbetet ser ut och hur den strategiska planen kan läggas. Det som skiljer sig från tidigare strategier är att en djup kunskap om omvärlden blir allt viktigare och ständiga förändringar är en del av vardagen där scenariotänkande och flexibilitet råder.

För Nykarleby är spelplanen uppdelad enligt följande:

- a) Nykarleby som hem
- b) Nykarleby som arbetsgivare
- c) Nykarleby som nationell och regional kommunal aktör
- d) Nykarleby i en global miljö

Digitaliseringsplanens roll är att se till att dessa olika utvecklingsområden som handlar om digital transformation hänger samman med ett gemensamt fokus – att ta fram en verktygslåda – som stödjer den kommunala strategin. Det kommer också att identifiera kopplingar mellan de tjänster och processer som utvecklas och rätt teknik för att stödja utvecklingen.

- Smarta städer och sakernas internet (Internet of Things): Många städer använder IoT-enheter för att övervaka och optimera stadens infrastruktur, såsom trafikflöden, energiförbrukning och avfallshantering. Smarta städer implementerar sensorer och dataanalyser för att förbättra effektiviteten och hållbarheten hos stadens tjänster. Den IAP som utarbetats i URBACT IoTxchange 2022-nätverket utgör en grund för implementering av IoT-lösningar.
- Digitala tvillingar och partnerskap: Digitala tvillingar skapar virtuella representationer av stadens infrastruktur, vilket gör det möjligt att simulera och planera framtida utveckling och underhåll. Dessa verktyg används för att testa och förutsäga hur förändringar i en struktur kan påverka dess omgivning. Metacitys teståtgärd kommer att exemplifiera digital partnerskap och demonstrera möjligheterna och utmaningarna med detta arbete, och ett pilotprojekt för innovativ stadsplanering förbereds.
- AI och maskininlärning: AI används för att analysera stora mängder data och förbättra beslutsfattandet inom stadsplanering, inklusive trafikhantering, energiförbrukning och allmän säkerhet. AI-baserade system kan skapa mer effektiva och hållbara stadsplaner genom att analysera tidigare projekt och identifiera bästa praxis. För Nykarleby kommer digitaliseringsstrategin att inkludera hur AI kommer att användas för att stödja arbetet i framtiden, med exempel som AI-agenter för realtidsfeedback om planering och ett LLM-baserat informationshämtningsverktyg för kommunala dataresurser.
- E-förvaltning och medborgardeltagande: Digitala plattformar och e-tjänster förbättrar medborgarservicen och gör det enklare för invånarna att interagera med staden. Virtuella mötesplatser och forum skapar möjligheter för invånarna att delta i beslutsprocesser och ge feedback. Nykarleby har kommit långt men bör utveckla dessa digitala tjänster.
- Hållbarhet och grön teknik: Hållbarhet är en nyckelfråga, och många städer investerar i grön teknik och förnybar energi för att minska sin miljöpåverkan. Detta inkluderar smarta energiledningssystem och miljöövervakning. För Nykarlebys del pågår många åtgärder för att möta behovet och klimatstrategin är grunden för arbetet, men det finns mer att göra.

Implementeringen av digitaliseringsplanen omfattar även val och utformning av forum och evenemang där de nya tjänsterna kan lanseras, testas och förfinas i en kontinuerlig dialog med intressenterna.

De olika delstrategiernas och planernas uppgift är att definiera åtgärder som motsvarar uppdraget, spelplanen och resultaten av omvärldsbevakningen – genom att svara på vart och ett av de angivna målen eller delarna av spelplanen ovan. Detta kräver också att stadens organisation, både anställda och beslutsfattare, kan omfatta de förändringar som den externa analysen pekar mot.

Digitaliseringsplanen kommer att inkludera den strategiska nivån med principer och riktlinjer för hur den kommunala strategins visioner ska implementeras. Den konkreta nivån för framtida förverkligande i bredare skala förbereds genom att välja en eller flera sådana aktiviteter där potentialen i de nya lösningarna kan synliggöras för olika målgrupper samtidigt som erfarenheter samlas för vidare bearbetning.

Länken till URBACT-nätverkets tema och övergripande mål

METACITY syftar till att öka konkurrenskraften hos små och medelstora teknikmedvetna städer genom att förbättra serviceeffektiviteten och medborgarnas nöjdhet genom de möjligheter som metaversum erbjuder. Genom att integrera metaversumsteknik i sin verksamhet kan städer skapa immersiva digitala miljöer för utbildning, hälso- och sjukvård, turism och offentliga tjänster. Urbacts mål är konkret att testa ny teknik som grund för engagerande och väl utformade digitala tjänster som förbättrar kommunens konkurrenskraft och invånarnas livskvalitet och behovstillfredsställelse.

Projektet ger erfarenheter och insikter som gör det möjligt för staden att upprätta sin egen utvecklingsagenda baserad på ömsesidiga lärandeupplevelser. I Nykarleby ligger den första betoningen på visualisering av stadsplanering och medborgarnas engagemang i processen som centrala mål.

Kontext: Stadens pågående planeringsarbete

IAP:n skapar en sammanhållande länk mellan ett antal olika pågående planeringsprocesser som sker parallellt och delvis påverkar varandra:

- Digitaliseringsplanen, som är förlängningen för att implementera de digitala aspekterna av den kommunala strategin för den första tredjedelen av strategiperioden och omfattar de digitala lösningar och processer som kommer att införas i kommunens verksamhet om några år. Digitaliseringsplanen knyter samman de digitala aspekterna av de övriga planeringsprocesserna och är en central del av Metacity-processen.
- Kommunikationsplanen, som formulerar hur staden och dess invånare kan interagera med varandra och hur staden kommunicerar internt, vilket inkluderar lösningar som Nykarleby-appen och snabba enkäter till invånarna, och som anger ramverk och mål för medborgardialogen. Digitala kommunikationskanaler är en sammankopplande faktor mellan kommunikationsplanen och digitaliseringsplanen.

- Centrumplanen (utveckling av stadskärnan), som syftar till att samordna åtgärder för att hålla stadskärnan levande: Samla intressenterna och deras utvecklingsbehov för att fånga de konkreta problemen.
- en hållbarhetsplan utarbetad i samarbete med grannkommunerna, som sammanför de hållbarhetsaspekter som staden och regionen behöver beakta i de byggprojekt som planeras.
- en GIS-strategi har utvecklats i samarbete med tre grannkommuner, med en gemensam koordinators anställd för ändamålet; den syftar till att optimera resursanvändningen, förbättra hanteringen av data och information samt stödja samarbete och inkludering, och ger en tidslinje för implementering av införande av GIS-planering och digitalisering av kommunala data.
- Och välbefinnandeplanen beskriver aktiviteter och indikatorer för inkludering och deltagande riktade till utsatta grupper samt alla invånare i staden, och knyter varje aktivitet till relevanta mål för hållbar utveckling.

Dessa tvärsektoriella planer är kopplade till den kommunala strategin, genom vilken IAP och dessa planer är kopplade till nationella och internationella ambitioner och riktlinjer såsom FN:s mål för hållbar utveckling 2030. De adresserar de förändringskrafter som identifierats genom analysen av verksamhetsmiljön och trender. De utgör därmed ett komplement till den ordinarie verksamhetsplaneringen inom olika sektorer, där även effekterna av digital transformation beaktas. Stadens administrativa föreskrifter kommer också att uppdateras för att återspegla den nya verksamhetsmiljön och de planer som upprättas.

De planer som upprättas eller uppdateras är en del av den helhet som styr stadens verksamhet. Utöver de övergripande planerna innebär det en administrativ stadga och sektoriella styrdokument. Utöver de som nu utarbetas finns till exempel en välfärdsplan, en plan för jämställdhet och lika möjligheter, en välfärdsplan för barn och unga, samt direktiv för upphandling och intern kontroll.

I vissa fall samordnas den kommunala planeringen på regional nivå – som i hållbarhetsplanen som upprättas i samarbete med grannkommunerna. En del av den territoriella planeringen sker på regional nivå, och från och med 2025 är frågor om sysselsättning och anställningsbarhet kommunala angelägenheter, men Nykarleby har anslutit sig till en regional struktur för att samordna dessa frågor.

Samarbetet ger bredare axlar och därmed bättre möjligheter att tillgodose olika behov och engagera sig i större utvecklingsprojekt på alla nivåer. Staden har liten erfarenhet av internationella projekt; ett tillstånd som förväntas förändras. I det tidigare URBACT-projektet där Nykarleby deltog som partner till Åbo Akademi utarbetades en integrerad handlingsplan enligt riktlinjerna inom URBACT. Metoden används i Metacity, och erfarenheterna från den tidigare planeringsprocessen utgör en del av grunden för arbetet denna gång.

Inom ramen för Interreg AURORA-programmet gjordes en förstudie på temat Metacity, Innovation i stadsplanering, med tre huvudteman; möjligheterna med ny teknik inom stadsplanering, den kommunala organisationens kompetens och beredskap för innovation med samskapande inslag, samt effektiva sätt att involvera invånare och andra intressenter i planeringsprocessen. Denna förstudie kommer att ligga till grund för ett planerat större projekt för genomförandet av ett pilotprojekt, utöver att förse den integrerade handlingsplanen med information.

Deltagandeprocesser och utvecklingsåtgärder.

Deltagandeåtgärder bör skapa möjligheter för alla stadens invånare att delta i diskussionen och påverka frågor som berör dem, såväl som för andra aktörer i samhället, såsom företag, myndigheter och föreningar där det är relevant. Detta kräver både en öppenhet för nya arenor och arrangemang och en beredskap att ompröva förvaltning och beslutsfattande vid behov.

Ett övergripande tema utvecklas kring de gemensamma utrymmen och forum – fysiska och virtuella – som är viktiga objekt för stadsplanering, och som ska rymma den fortsatta dialogen mellan staden, invånare och andra intressenter. Till exempel är digitala tvillingar ett relevant verktyg, eftersom de både stöder planeringsarbetet och erbjuder en plattform för dialogen. Dialogverktygen kommer att utformas så att alla relevanta målgruppers behov kan tillgodoses. Med tanke på tidshorisonten är dagens unga invånare en viktig målgrupp, och därför bör dialogen ske på ett sätt som engagerar dem. Även digitalt utmanade grupper bör kunna känna sig väl bemötta och inkluderade. Sammantaget blir intressentengagemang ett viktigt tema för all kommunikation som staden deltar i, och för att kunna bidra till deltagande och välbefinnande.

Nuvarande situation: Nykarleby i siffror

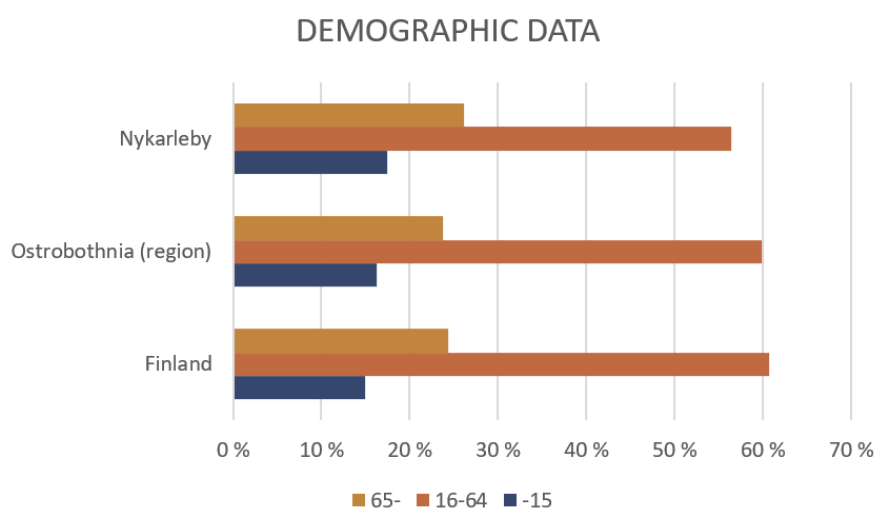
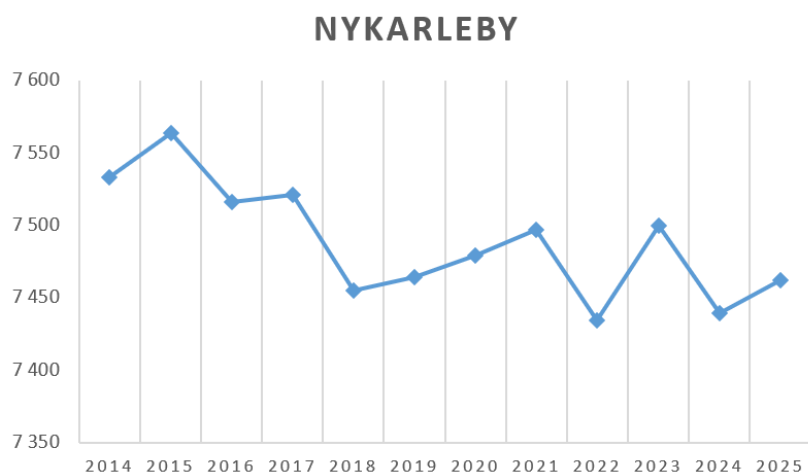
Nykarleby – Uusikaarlepyy på finska - är en stad i Finland, belägen i Österbotten på västkusten. Kommunen är tvåspråkig, med 84 % svenska, 6 % finska och 10 % andra språk.

Nykarleby erbjuder både historisk rikedom och naturlig skönhet. Staden ligger inbäddad längs Lappo älvs strand och kännetecknas av sina livfulla vattendrag och frodiga gröna landskap.

Historiskt sett har Nykarleby rötter som sträcker sig flera århundraden tillbaka. Staden grundades 1607 och har spelat en roll i flera viktiga händelser i finsk historia, särskilt under finska kriget (1808-09). Staden har bevarat mycket av sin historiska arkitektur.

Befolkningsutveckling

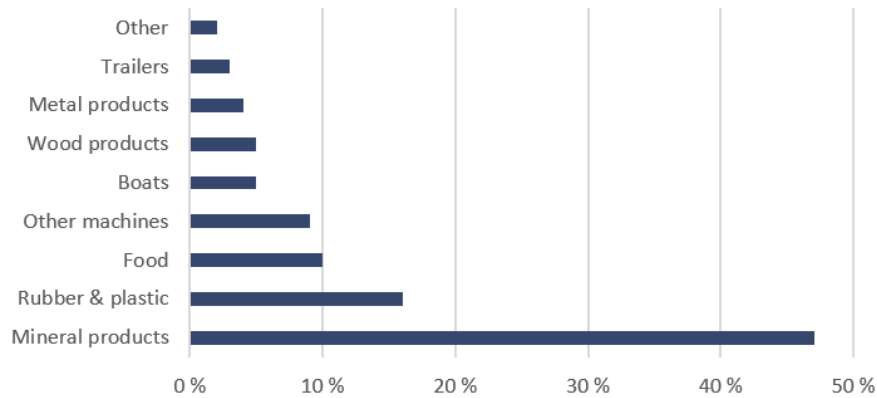
Befolkning 7439 (31.12.2024)

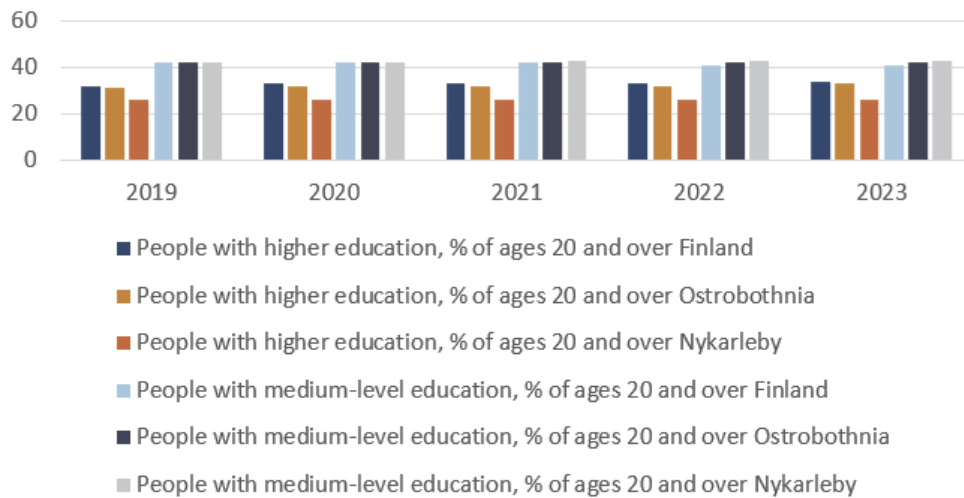
Nykarleby är känt för sin starka entreprenörsanda, vilket märks i allt från den livfulla småföretagarkulturen och den unika pälsindustrin till världsledande företag som Mirka och Prevox. Med början på gymnasiet kan våra elever välja en specialiserad linje inom företagskunskap och samarbeta med det lokala näringslivet.

Genom en aktiv näringspolitik strävar vi efter att skapa gynnsamma förutsättningar för både små och större företag. Här finns alltid utrymme för nya idéer.

BUSINESS STRUCTURE: MANUFACTURING INDUSTRY (2023)

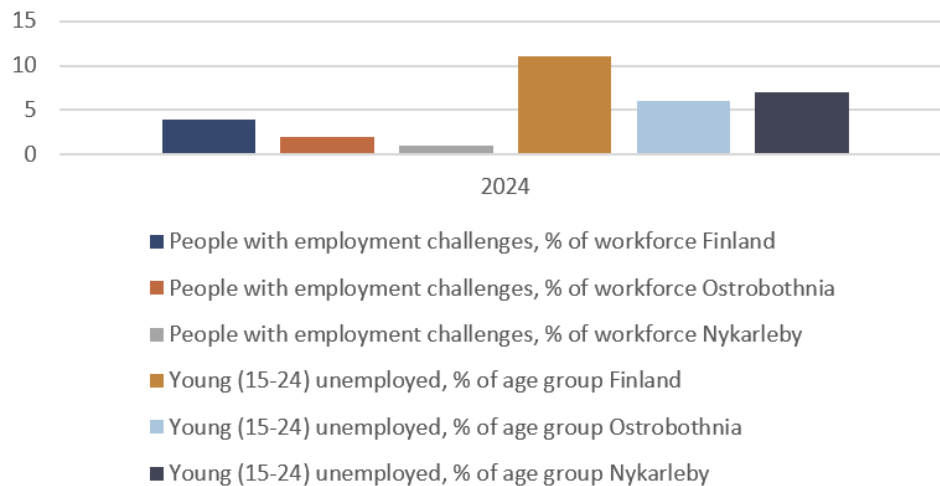
EDUCATION LEVEL

Sysselsättningsprofil

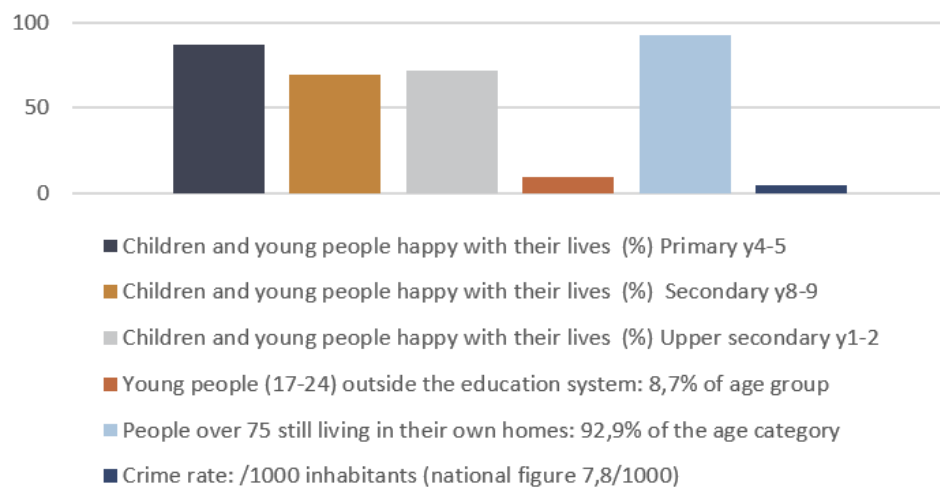
I juni 2025 var arbetslösheten 5,9 % i Nykarleby, arbetskraften var 3411 medan det fanns 201 arbetslösa, varav 50 långtidsarbetslösa.

CERTAIN DISADVANTAGED GROUPS

Andra välfärdsindikatorer

WELFARE-RELATED INDICATORS 2023

Överföringen av hälso- och sjukvård till regional nivå innebär att kommunens ansvar har minskat, och följaktligen att stadsutvecklingen har fler beröringspunkter med regionala verksamheter än tidigare.

Status för den digitala transformationen

Utgångspunkten för den integrerade handlingsplanen är de utvecklingsbehov som identifierats i tidigare strategi- och planeringsarbete, internt inom förvaltningen, i utarbetandet av den nya kommunala strategin och till exempel i det tidigare URBACT-projektet IoTXchange:

Nykarlebys digitala skifte började på allvar i mitten av 2010-talet, parallellt med motsvarande utveckling i många andra städer globalt. Staden, alltid progressiv, lanserade initiativ, såsom ett kommunalt webbutiksprojekt och en app för mobiler, med betoning på teknikens roll i stadsutvecklingen. COVID-19-pandemin 2020 belyste den avgörande betydelsen av stadens digitala utveckling. I takt med att fysiska interaktioner minskade ökade behovet av digitala plattformar, vilket ledde till förbättrad e-förvaltning och en snabb övergång till onlineplattformar för skolor. Vid slutet av 2021 hade Nykarleby anpassat sig och visat att digitala övergångar är avgörande för städer som strävar efter motståndskraft och tillväxt.

År 2024, och för första gången någonsin, infördes en deltagande budgetering/invånarbudgeteringsprocess där invånarna har möjlighet att rösta på olika förslag eller komma med egna förslag. För 2024 inkluderade stadens investeringsbudget även en reservation (50 000 €) för digital LED-skyltning som kan användas för olika marknadsförings- och informationsändamål och kan bli ett verktyg för andra digitala projekt. Staden överväger också olika planer för torget som kräver medborgarengagemang och som kan dra nytta av avancerade digitala verktyg, som VR/AR-simulering eller en omfattande digital tvilling.

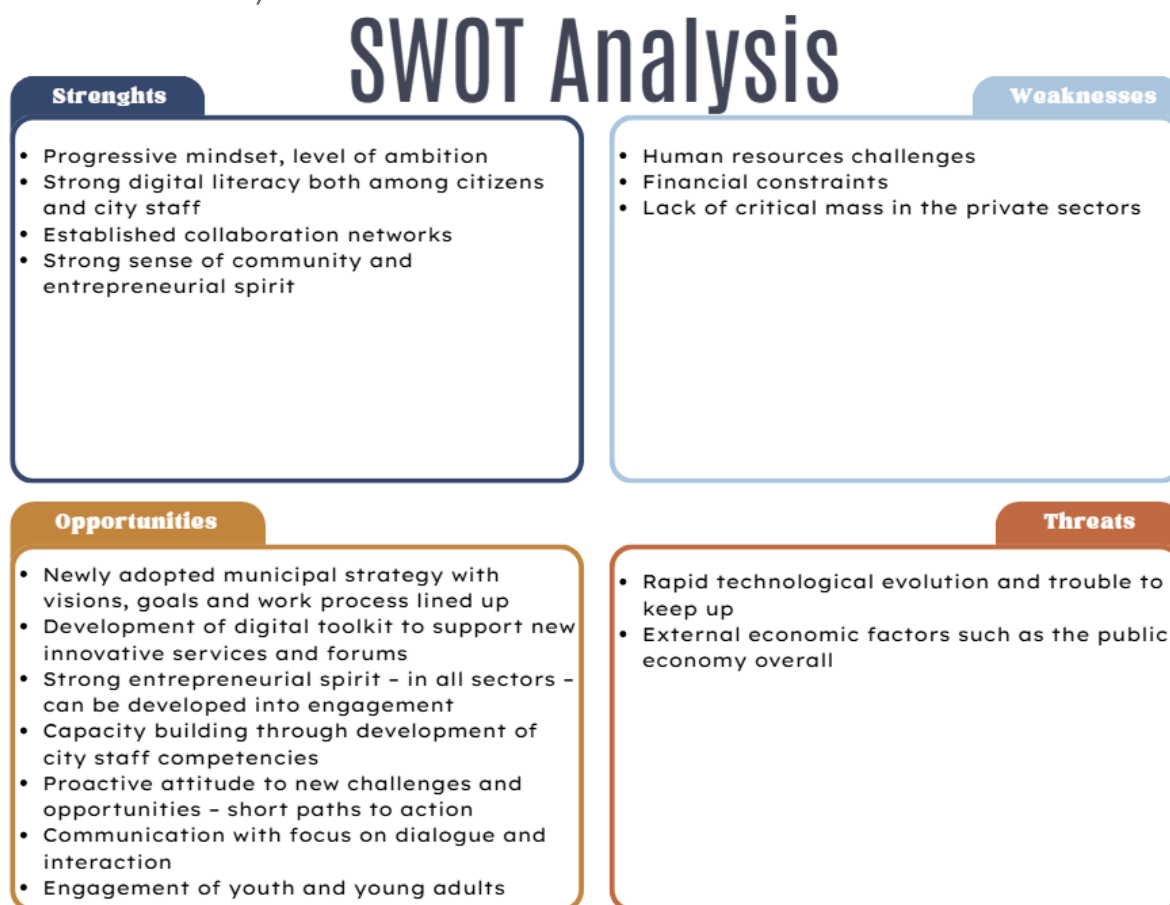
Problem/behov

Som en del av baslinjestudien för Metacity gjordes en inledande SWOT-analys av staden (se nedan). De viktigaste utmaningarna var bristen på kritisk massa vad gäller människor/kompetens, företag och resurser, svårigheterna att åtgärda dessa brister och det fysiska avståndet till större utvecklingscentra.

Under det fortsatta planeringsarbetet kommer denna analys att kompletteras med mer detaljerade frågor relaterade till Metacitys mer specifika tema. En möjlighet är att komplettera den lokala aktionsgruppens analysarbete genom att inkludera relevanta frågor i den kommunala undersökningen.

Erfarenheterna från det senaste projektet var att de viktigaste utmaningarna är resurserna, både ekonomiska och mänskliga. Mänskliga resurser är utmanande både hos vår egen personal och bland medborgarna, som ofta behöver involveras.

Tabell 1. SWOT-analys

Teståtgärder och stödprojekt

Metacity är en möjlighet för staden att genomföra en lätt testaktivitet kring ett tema relaterat till innehållet. Visualisering av planer genom digitala tvillingar i kombination med utveckling av nya eller bättre sätt att samla in feedback från invånare har identifierats som ett centralt tema för nätverket. Den planerade Metacity-teståtgärden presenteras mer detaljerat i avsnitt 2 nedan. Under planeringsperioden kommer även andra möjliga teståtgärder att identifieras, som ska tas upp i nya projekt och/eller inom stadens ordinarie verksamhet.

Åtgärderna som drivs av Metacity APN och den lokala aktionsgruppen inkluderar en portfölj av parallella projekt; ett konkret stöd är pilotprojektet för samskapande i det parallellt pågående Erasmus+ ReCoCreaYOUTH-projektet, som fokuserar på hur kommunen och unga invånare kan mötas på ett inkluderande och jämlikt sätt i frågor som påverkar den senare gruppen. Interreg Aurora-förstudien Innovation in Urban Planning föder in till Metacity-planeringen genom att kartlägga planeringsprocessen ur ett deltagandeperspektiv, medan en annan förstudie om potentialen hos stora språkmodeller för att stödja transparens och beslutsfattande just nu påbörjas. Förutom de pågående aktiviteterna finns även projekt och program planerade för de kommande

åren. Några av dessa initiativ presenteras nedan (sidan 11 och framåt), och de konkreta åtgärderna och aktiviteterna inom varje projekt presenteras i efterföljande tabeller.

Tabell 2. Tidslinje för digitala åtgärder

DIGITAL ACTIONS TIMELINE				
Project /process /tool	Up to2025	2026	2027-2028	Long term
URBACT IoTExchange IAP	Adopted in 2022, first funding for digital tools			
Municipal strategy 2040	Adopted in 2023, development of implementation strategies	Digitalization executive group overseeing strategic decisions, horizontal aspects, plans and implementation		Revised during each term of office
GIS strategy	Adopted in 2025	Procurement of tools, digitalization of data	Regional collaboration, capacity building	Launch of map service, revision of materials
URBACT Metacity IAP	Baseline, testing action, adoption of IAP	Implementation through the actions below		
Digitalization plan	Development of plan	Investment plans and implementation of new actions		Revision in 2029
Innovation in Urban Planning	Pre-study 2024, project application	Pilot for visualization of planning, development of participatory tools and processes	Proof of concept	Launch of service
Visualization tool for interactive planning	Pilot-testing			
URBACT Transfer Network	Applied, decision late 2025	Benchmarking of innovative solutions		

Sektion 2: Den integrerade ansatsen

Strategiska mål

Planens strategiska mål kan härledas direkt från den kommunala strategin (se figur 1 ovan). Stadens vision är formulerad i relativt abstrakta termer, vilket placerar de konkreta betoningarna direkt på de strategiska målen. De konkreta planer som upprättas måste vara direkt kopplade till minst två av dessa mål, vilka därmed bildar ett slags paraply för hur stadens verksamhet och tjänsteproduktion bedrivs.

Hållbarhet – ekonomisk, social och miljömässig – genom smart teknik och innovation, långsiktig planering, samarbeten och nätverk

Livskraft och värderingar – baserade på jämställdhet, mångfald och inkludering, och bakom dem trygghet; livskraften kombinerar ekonomisk framgång, socialt välbefinnande och ansvar för miljön

Deltagande – som bygger på tillit och respekt, att alla individer och intressenter är involverade, och att kommunikationen mellan parterna är öppen och inbjudande.

Välmående – trivsel för invånarna genom en god basservice och attraktiva fysiska och andliga miljöer, med hälsa och utbildning som nyckelfaktorer

Där drömmar föds - Byarna som en resurs – ett samhälle där alla hörn aktivt bidrar till en gemensam helhet

Puls, kultur och kommers – en levande stadskärna där olika invånargemenskaper växer fram och skapar upplevelser och pulser som utvecklar staden och gör den attraktiv att bo och må bra i.

Dessa mål styr också fördelningen av budgetresurser till kommunens verksamheter. Därför är digitaliseringsaspekterna, formuleringen av åtgärder baserade på dessa mål och kvantifieringen av åtgärder frågor som kommer upp i samband med arbetet med den integrerade handlingsplanen. De konkreta åtgärderna kommer att diskuteras mer i detalj i de separata planer som upprättas för genomförandet av den kommunala strategin. Utöver digitaliseringsplanen styr kommunikationsplanen, centrumplanen och hållbarhetsplanen det konkreta arbetet.

Tema och utmaningar som planen omfattar

Stadsplanering har valts som en samlande faktor för de konkreta aktiviteterna i Metacity, men det täcker inte alla delar av samhällsutvecklingen trots att det är ett tvärgående perspektiv – en del av stadens verksamhet som kopplar samman olika invånargrupper, intressenter och förvaltningsområden genom den fysiska miljön som ett fokusområde.

I Nykarleby är utveckling av gemensamma ytor och platser ett fokus – konkreta exempel inkluderar utveckling av torg- och centrummiljön, utveckling av det närliggande idrottsområdet och illustration av effekterna av planerade vindkraftsparker på deras närmiljö. Digitala tvillingar och visuella presentationer utgör kärnan i dessa processer. Det är ett centralt mål att testa och utveckla deltagande metoder och feedbackkanaler i olika tekniska lösningar, samt att hitta de bästa kombinationerna av digitala och traditionella kanaler för att kommunicera och interagera mellan staden och dess invånare.

Inledningsvis identifierades barn och unga som en särskild målgrupp på grund av ambitionen att arbeta framtidsinriktat. Därför har många av implementeringsåtgärderna ett särskilt fokus på deras behov, samtidigt som de övergripande utvecklingsbehoven också tas i åtanke.

Dessa teman är direkt kopplade till de strategiska målen ovan i den meningen att stadsplanering är ett centralt instrument för stadens utveckling. Insatsområdena definieras också i den kommunala strategin.

IAP-processen belyser behovet av att samordna arbetet med de planer och strategier som staden utarbetar år 2025, där denna samordning omfattar alla aspekter av stadens verksamhet och serviceutbud som berör flera olika sektorer samtidigt eller som uttryckligen berörs, till exempel av behovet av att beakta hållbarhetskraven för verksamheten.

Tabell 3. Insatsområden och handlingar för de strategiska målen

AREAS OF INTERVENTION AND ACTIONS FOR THE STRATEGIC OBJECTIVES

Strategic objectives	Intervention areas (with main but not only corresponding SO)
Sustainability	Smart services through digitalization: Innovative tools for urban planning and dialogue Smart services: Digitization and digital data governance
Vitality and values	Community spirit: Creating an environment of inclusion and safety for everyone Conditions for sustainability - in a wider sense: economic and social as well as ecological
Participation	A culture and tools for the democratic dialogue to support sustainability and community spirit
Well-being	Developing the competencies of public officials as well as citizens and stakeholders
Where dreams are born -The villages as a resource	The role of shared spaces as a factor in well-being and prosperity through supporting community spirit and sustainability
Town center - Pulse, culture and commerce	Services and activities by different actors - public and private - aiming at creating conditions for well-being and prosperity

I Metacitys sammanhang är stadsplanering ett övergripande verktyg för vägen från vision och strategiska mål genom olika interventionsområden till konkreta åtgärder.

Översättningen av strategiska mål till interventionsområden följer inte en rak linje, eftersom de strategiska målen är sammanflätade. Eftersom Metacitys fokus ligger på att identifiera och testa ny teknik inom stadsplanering ger de åtgärder som initieras inte nödvändigtvis en fullständig bild av implementeringsvägarna för den kommunala strategin.

Aktiviteter genom vilka planen förverkligas

Aktiviteterna i planen handlar om konkreta planeringsprocesser och deras förverkligande. I praktiken tillhandahåller IAP ett ramverk som fångar vissa aspekter av digitaliseringsstrategin och anger dess ambitioner och dess relation till de konkreta handlingsplaner inom olika områden som utarbetas parallellt. De aspekter som kommer att ges särskild hänsyn är de som rör visualisering av planerna, dialogen med invånare och andra intressenter, samt platsernas betydelse – alla tre delar uttryckligen av stadsplaneringsprocessen.

Teståtgärd: CivicHub

Som en teståtgärd i CivicHub har ett visualiseringsverktyg med en 3D-modell av det område som ska planeras skapats för att visualisera olika utgångspunkter för planeringen och möjliggöra samskapande i en virtuell värld. Visualisering av planer och processer är ett tema för Metacity som leder in i metaversumvärlden, vilket i detta skede ställer vissa krav på tekniken men är ett bra sätt att demonstrera möjligheterna med digital transformation.

CivicHub är en plattform som fungerar både i virtuell verklighet och på stationära enheter. Den tillåter också många användare att arbeta tillsammans samtidigt. En prototyp av CivicHub har gjorts med en 3D-modell av stadens torg. Den visar olika sätt att starta planeringen och låter människor skapa tillsammans i en virtuell värld. Dialogen med invånarna förverkligas genom olika deltagandemekanismer – t.ex. evenemang kring temat – så att olika intressenters synpunkter kan fångas upp och förfinas till utvecklingsförslag. Visualiseringarna kan sedan presenteras genom att man upprättar ett demoutrymme, till exempel i stadsbiblioteket.

Utvecklingen av torget och dess omgivningar har redan påbörjats inom ramen för parallella projekt med unga invånare som en särskild målgrupp, medan stadens idrottsområde och skoldistrikt, som båda är föremål för framtida investeringar, också är möjliga exempel.

Det finns också planer på att testa en AI-baserad feedbackbot. Den kan byggas in i VR-lösningen och den sociala roboten Furhat som ett möjligt gränssnitt.

Ett annat pilotprojekt planeras också för utveckling av medborgardialog med hjälp av AI, där en AI-lösning baserad på en stor språkmodell kommer att tränas för att hitta

information i stadens dokument och förstå hur olika ärenden fortskrider, och därmed främja dialog och demokrati. Denna modell planeras i en förstudie under vintern 2024-25, och finansiering har säkrats för ett utvecklingsprojekt 2025-2027. AI-stödda chatbotar kan också övervägas för andra kommunala tjänster.

Ett annat konkret exempel relaterat till både dialog med invånare och digitalisering är den planerade investeringen i GIS-programvara och digitalisering av kommunala planeringsdata som beskrivs i den nya GIS-strategin. Staden har också redan genomfört vissa åtgärder för att möjliggöra större deltagande och engagera medborgarna, vilket stöder dessa insatser och som i sin tur kan utvecklas vidare genom nya digitala lösningar:

En digital utomhusskärm planeras utanför stadshuset för turisminformation men även för olika former av invånardeltagande, under arbetsnamnet Informationspunkt. Ytterligare skärmar planeras på utvalda platser.

Stadens nya webbplats inkluderar en alltid öppen deltagandeundersökning där man alltid kan lämna synpunkter. Dessutom utvecklas medborgarundersökningar om specifika frågor vidare.

Deltagande budgetering – genomfördes för första gången 2024. Den deltagande budgeten innebär att invånarna kan delta i att diskutera och fatta beslut om hur de beviljade ekonomiska resurserna ska användas.

Utöver dessa exempel erbjuder tekniker som IoT, AI och maskininlärning eller digitala tvillings ytterligare möjligheter att skapa nya tjänster i takt med att erfarenheter samlas och teknikerna mognar. Detta kan vägas mot det faktum att dagens dialogverktyg består av en blandning av fysiska möten, pappersdokument och digitala lösningar. Testning av nya verktyg och skapandet och underhållet av nya interaktionskanaler med invånare och intressenter kommer också att kräva kompetenshöjande arbete inom stadens organisation.

En Interreg Aurora-förstudie slutfördes nyligen tillsammans med Härnösands kommun om verktyg för stadsplanering och former för invånardialog i planeringsprocesser. Planeringen av teståtgärder samordnas med denna förstudie, som utgör grunden för ett planerat utvecklingsprojekt där dialog och interaktion med medborgarna och införandet av nya verktyg kopplas till en utvecklingsprocess av de kommunala organisationernas innovativa kapacitet, inklusive införande av prognosmekanismer.

Tabell 4. Åtgärder och förväntade resultat

ACTIONS AND EXPECTED RESULTS

STRATEGIC OBJECTIVE	AREA OF INTERVENTION	ACTION	INTENDED RESULTS	INDICATORS OF SUCCESS
SUSTAINABILITY WELL-BEING	Smart services	Visualization through 3D models	Accessible information for civic dialogue	Civic feedback: Satisfaction, Number of users
SUSTAINABILITY	Smart services	GIS-based planning	Digital plans easy to present and visualize	More efficient governance Civic and stakeholder feedback: Satisfaction
SUSTAINABILITY	Smart services	Development of digital data governance	Easy and transparent data governance, data security	More efficient governance Civic and stakeholder feedback: Satisfaction
SUSTAINABILITY	Smart services	Test of AI-based information services and citizen dialogue	PoC and pilot for tailored solution developed with users	Solution in use Civic and stakeholder feedback: Satisfaction
PARTICIPATION	Culture and tools for dialogue	Inclusive urban planning practices	Ways of working and presentations accessible to all target groups	Number of engaged citizens, especially vulnerable groups, Civic feedback
PARTICIPATION WELL-BEING	Culture and tools for dialogue	Resident dialogue	Shared ideas, sense of community and inclusion	Civic feedback: satisfaction Successful events
SUSTAINABILITY PARTICIPATION	Conditions for sustainability	Direct democracy measures	Choices of projects according to the voice of citizens	Number of ideas, participation rate
SUSTAINABILITY PULSE, CULTURE & COMMERCE	Smart services, conditions for sustainability	Development of new services	Accessible, efficient services for all target groups	Civic feedback: satisfaction
ALL OF THE ABOVE	Strategies and management	Developing a municipal digitalization plan	Integrated plan to drive the development of the aims and actions described above	Implemented initiatives, feedback, improved governance

Horisontella och vertikala integrationsutmaningar

Horisontell integration omfattar organiseringen av digitaliseringsarbetet inom stadens organisation, både som princip – d.v.s. att digitala tjänster och processer inte blir en påklitrast aktivitet utan en naturlig del av besluts- och beredningsprocesser samt tjänsteproduktion – och i praktiken, d.v.s. allokering av arbetskraft och resurser för att kunna genomföra omställningen på ett meningsfullt och effektivt sätt.

I praktiken omfattar vertikal integration följande delar: Lokalt/regionalt samarbete – t.ex. den gemensamma GIS-samordnaren som anställs tillsammans med tre grannkommuner, med målet att bygga upp en praxis fram till 2026 och anställa en egen samordnare från 2027, samt utarbetandet av en gemensam hållbarhetsplan för närregionen.

De övergripande horisontella målen – hållbarhet och grön omställning samt jämställdhet – utgör en hörnsten i den kommunala strategin och kommer även att genomsyra planerna som baseras på strategin.

Ekonomisk tillväxt sker i växande städer, men den kan också bidra till ökade sociala ojämlikheter och påfrestningar på ekosystem. Snabb inflyttning ställer nya krav som måste mötas ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart. För Nykarleby handlar det om hållbart byggande och planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser och transporter, samt ett förhållningssätt som handlar om återanvändning och cirkulärt tänkande. Nykarleby 2040 står för inkluderande och innovativ planering där staden och stadsdelen ska vara trygga och hållbara.

Integrationsutmaningarna omfattar alla tre huvuddimensioner: Stadens strategier och handlingar bör uppfylla både nationella och internationella normer och principer samt medborgarnas och lokala intressenters behov och önskemål, samtidigt som de verkar under hållbara förhållanden.

Alla tre dimensioner finns på plats idag; på vertikal nivå finns etablerade mekanismer för nationellt, regionalt och lokalt samarbete, samt vissa deltagandemekanismer på lokal nivå, riktade mot medborgare såväl som andra intressenter i lokalsamhället. Hållbar utveckling som ett övergripande mål implementeras både i takt med att lagstiftning och nationella riktlinjer antar hållbarhetsåtgärder och som en återspeglning av förändrade normer och värderingar i lokalsamhället.

För att stödja denna utveckling finns det behov av att institutionalisera utvecklingsprocessen och det ansvariga organet för den. När det gäller Nykarleby tillsattes en strategisk arbetsgrupp 2023 för att utveckla den nya kommunala strategin som digitaliseringsstrategin samt de andra planer och strategier som presenterats ovan bygger på och kommer att genomföra. Den strategiska arbetsgruppen (nedan kallad arbetsgruppen) består av medlemmarna i kommunens ledningsgrupp, utökad med experter beroende på vilka ämnen som diskuteras. Arbetsgruppen kommer att övervaka genomförandet och samordna insatserna kontinuerligt. Eftersom digitalisering är ett horisontellt, övergripande tema i utvecklingsarbetet, och eftersom innovation och smarta investeringar är integrerade delar av den kommunala strategin, kommer digitaliseringsplanen att bidra till de utvecklingsmål som satts upp för den årliga budgeten.

Tabell 5. Riskanalys

RISK ANALYSIS		
RISK	WORST OUTCOME	PLAN FOR MITIGATION
Political indifference or resistance	Plans will be dismissed	Communication, keeping the decision-makers informed
City staff indifference or resistance	Procedures and tools not used, services slowed down or discontinued	Communication, dialogue about the needs, education
Public indifference or resistance	Less public trust for the city - diminished attraction as a place to live	Communication, dialogue about the needs, education
Tightened public budgets = reduced resources	Plans and actions aborted due to lack of resources	Communication, keeping the decision-makers informed, applications for external funding (EU a.o.)
Cuts in city staff	No qualified staff to do the job	Regional collaboration
Difficulties in finding the right experts	Plans cannot be realized	Regional collaboration, extended network of collaboration
Difficulties in finding the right experts	Fusions of municipalities into bigger units - plans delayed or dismissed	Maintaining a balanced municipal budget
General economic downturn - recession	War, societal upheaval	Context dependent

Kopplingen till övergripande horisontella mål

De övergripande horisontella målen är införlivade i planen via de strategiska mål som presenterats ovan, vilka kommer att operationaliseras i de mer detaljerade planer som upprättats för olika problemområden.

Jämställdhet behandlas i den nya jämställdhetsplanen, som antogs i början av 2025.

Hållbarhet är en viktig del av den nya kommunala strategin och kommer att behandlas ytterligare i den plan för hållbart byggande som håller på att tas fram.

Den gröna omställningen beskrivs i den kommunala strategin och den kommande klimatstrategin.

Konkret innebär detta bland annat att indikatorerna för hur de olika horisontella målen uppnås kan införlivas i planeringen och följas upp under genomförandet inom hela spektrumet av kommunal planering och verksamhet.

Sektion 3: Handlingsplaneringens detaljer

Tabell 6. Konkreta aktiviteter, förverkligande och förväntade resultat

CONCRETE ACTIVITIES, IMPLEMENTATION AND EXPECTED RESULTS							
ACTION	ACTIVITY	INTENDED RESULT	RESOURCES / ASSETS	BUDGET	LEAD AND OTHER ACTORS	INDICATOR VALUES	TIME SCALE
VISUALIZATION (VR) THROUGH 3D MODELS	Demos of plans and collection of feedback	Accessible information for civic dialogue	CivicHub, other tools	15 000 € (Urbact)	Tech providers Åbo Akademi	Demo tested and evaluated	Sept 2025
GIS-BASED PLANNING	Implementation of plan for GIS-usage	Digital plans easy to present and visualize	OpenGIS or similar tool	Employee ~ 16 000 €/year Program ~ 40 000 €	Regional partners	Decision on software, planning data digitization	2026-2027
DEVELOPMENT OF DIGITAL DATA GOVERNANCE	Digitization of archives	Accessible and transparent data search and usage	Triplan (software)	~10 000 €/year ~10 000 € for purchases	City with partners	Digitization of archives started	2026-2028
AI-SUPPORTED INFORMATION SERVICES	Development of solution for civic information and dialogue	Accessible and transparent data search and usage	User centred design of AI-based search tool	105 000 € (ÅA + Novia)	Tech providers Åbo Akademi	Service PoC and test use	2025-2027
INCLUSIVE URBAN PLANNING PRACTICES	Events and interactive dialogues	Ways of working and presentations accessible	Different digital tools and ways of communication	~10 000 €	City with partners	New ways of showing plans for the public implemented	2026
RESIDENT DIALOGUE	Physical meeting point	Shared ideas, sense of community and inclusion	Accessible space in public building	~5 000 €	City Civic organisations	Space for dialogue in use	Dec 2025
DIRECT DEMOCRACY MEASURES	Participatory budgeting	Choices of projects according to the voice of citizens	Public funding	20 000 € / year	City Citizens	Development of the concept proceeded	Spring 2026
DEVELOPMENT OF NEW SERVICES	Information point & test of communication tools	Accessible, efficient services for all target groups	Interactive screens, other interfaces	~20 000 € / year	City, Creamarketing	Information point implemented	Fall 2025

Den detaljerade handlingsplanen kommer att identifiera vissa kritiska aspekter av aktiviteterna: De avsedda resultaten, resurserna (personal, infrastruktur, andra resurser), kostnaderna och finansieringskällorna, den ansvariga parten och tidsplanen för åtgärden. Dessutom kommer eventuella risker kopplade till aktiviteterna och de planerade begränsningsåtgärderna att kartläggas.

Utöver de konkreta, prioriterade åtgärderna i planen bör den mekanism som behövs för att utveckla och upprätthålla handlingslinjerna kontinuerligt åtgärdas. Vissa av de planerade åtgärderna kan vara av engångskaraktär, men i de flesta fall bör de resultera i antingen regelbundna (kanske årliga) iterationer eller i en ny metod anpassad i stadens verksamhet.

För alla planerade åtgärder kommer separata planer att utarbetas. De resurser som behövs, de beräknade kostnaderna och finansieringskällorna kommer att specificeras för varje åtgärd, men kräver också en övergripande plan som kombinerar de olika sektors- eller tematiska planer som utvecklas inom ramen för den kommunala strategin, för att bedöma vad staden måste åta sig, vilka delar som kan inkluderas i den ordinarie budgeten och vilka delar som behöver projektfinansiering innan de kan integreras i den ordinarie verksamheten och budgeten. Den ledande aktören inom den kommunala organisationen bör identifieras, liksom eventuella insatser som krävs från andra aktörer.

Oavsett implementering – ordinarie verksamhet eller separata externt finansierade projekt – finns det ett behov av att stärka organisationens expertis. De externa projekten erbjuder möjligheter att hitta nya partners och rekrytera experter till stadens personal på en mer permanent basis vid behov.

Omfattningen och omfattningen av vissa aktiviteter understryker behovet av att skapa samarbeten lokalt och regionalt, och överenskommelser om vilken aktör som ska ta ledningen i respektive fall. Och särskilt när det gäller pilotprojekt eller nya åtaganden bör det finnas en översikt över den möjliga vägen framåt mot slutmålet år 2040 och de åtgärder inom den närmaste planeringsperioden som är utformade för att arbeta mot slutmålet.

Ramen för förverkligandet

Governance

Implementeringen av IAP kommer att integreras med den pågående processen att förverkliga den kommunala strategin och utveckla dess underliggande planer, vilket är stadsorganisationens ansvar och övervakas av den strategiska arbetsgrupp som inrättats för förverkligandet.

I vissa fall har samarbete med angränsande kommuner redan använts för att samla resurser och utnyttja effekterna av utvecklingsarbetet; detta bör även i framtiden betraktas som en central del av verktygslådan.

Engagerande av intressentgrupper

Olika grupper av intressenter – medborgare såväl som andra lokala aktörer – kommer att engageras kontinuerligt genom åtgärder som utvecklas inom Metacity-processen samt annat kommunalt utvecklingsarbete. De verktyg som testas och utvecklas under processen kommer att spela en central roll i att etablera en infrastruktur för att underlätta engagemang av intressenter.

Och även om internationella och nationella projekt är ett utmärkt sätt att attrahera och engagera intressenter, finns det ett behov av kontinuerliga deltagandemekanismer, såsom den årliga deltagande budgetprocessen eller utfrågningar/demonstrationer om

stadsplaner, utformade för att möta behoven och preferenserna hos så många intressenter som möjligt.

Kostnader och finansieringsstrategi

Kostnaderna för att genomföra den digitala transformationen kommer delvis att täckas av de årliga kommunala budgetarna, som en del av stadens och dess avdelningars normala verksamhet. Eftersom digitalisering i allmänhet är en prioritet även på nationell nivå kan det finnas alternativ att utöka utvecklingsaktiviteterna i framtiden, men möjligheterna beror till stor del på politiska prioriteringar.

Utvecklingsprojekt för att testa eller utveckla nya lösningar kommer sannolikt att kräva extern finansiering från olika källor – offentliga såväl som andra, nationella såväl som internationella. Eftersom både den ordinarie budgetprocessen och ansökningar om projektfinansiering ofta leder till långa väntetider mellan behov, idé och implementering är det viktigt att inta en proaktiv hållning och regelbundet och omfattande leta efter finansieringsmöjligheter..

Riskbedömning och -hantering

En riskbedömning måste genomföras både för de enskilda aktiviteterna och strategin som helhet, där man inte bara beaktar riskerna med att vidta åtgärderna, utan även riskerna med att avstå från åtgärden, t.ex. när det gäller hållbar utveckling.

Riskbedömningen bör åtföljas av en riskreduceringsplan när så är tillämpligt. Denna aktivitet är ett naturligt ansvar för den strategiska arbetsgruppen, men den övergripande inkluderingen och transparensen i utvecklingsprocessen vinner på att regelbundet övervaka och utvärdera processen och dess resultat tillsammans med intressenter.

Övervakning och rapportering

Att övervaka framstegen och rapportera till de valda representanterna såväl som den breda allmänheten är viktiga delar av både den digitala transformationen och den allmänna utvecklingsprocessen – av skäl som den riskreducering som nämnts ovan, men ännu mer för en transparent och inkluderande planering och utveckling av staden och dess tjänster. Kommunikation via olika kanaler och lyhördhet för input är viktiga verktyg för att uppnå detta.

För separata utvecklingsprojekt finns det vanligtvis specificerade rutiner – men oavsett de formella aspekterna erbjuder projektaktiviteter och kommunikation kring dem naturliga möjligheter att övervaka och rapportera om utvecklingsprocesser och åtgärder i allmänhet.

